

MARTIN ROMAN

FORMATIVNÍ HODNOCENÍ ZKUŠENOSTI ZE ZAHRANIČÍ

KLÍČOVÁ OTÁZKA EFEKTIVITY VÝUKY

- 1998 Dylan Wiliam a Paul Black: Inside the Black Box (9 let, 580 studií na téma hodnocení): „Neznáme žádnou jinou cestu, jak zvýšit standard studentů, pro kterou by existovaly takto průkazné důkazy, než formativní hodnocení“.
- 1999 John Hattie: syntéza 337 metastudií (180.000 studií): „Nejsilnější faktor pro zlepšení výsledků studentů je zpětná vazba.“

EDUCATIONAL ENDOWMENT FOUNDATION TOOLKIT

Intervention	Cost	Quality of evidence	Extra months of learning
Feedback	££	□□□	+8
Metacognition and self-regulation	££	□□□□	+8
Peer tutoring	££	□□□□	+6
Early years intervention	£££££	□□□□	+6
One to one tuition	££££	□□□□	+5
Homework (secondary)	£	□□□	+5
Collaborative learning	£	□□□□	+5
Phonics	£	□□□□	+4
Small group tuition	£££	□□□□	+4
Behaviour interventions	£££	□□	+4
Digital technology	££££	□□□□	+4
Social and emotional learning	£	□□□□	+4

FORMATIVNÍ HODNOCENÍ / HODNOCENÍ PRO UČENÍ

- Je v podstatě zpětná vazba (Ramaprasad).
- Souhrn postupů, díky nimž učitel v každý okamžik ví, jak jsou na tom jeho žáci a tomu přizpůsobuje svou výuku a formu zpětné vazby. (Wiliam)
- Je hodnocení, které je speciálně zaměřeno na poskytování zpětné vazby za účelem zlepšit a zrychlit učení. (Sadler)

Typická velikost efektu 0.4 – 0.7 (posun o 15 až 25 percentilových bodů).

FINSKO

- Jeden ze třech pilířů vzdělávací reformy (Irmeli Halinen).
- Ve finské třídě je vzácnost vidět učitele, jak stojí před třídou a vysvětluje látku 50 minut.

SEVERNÍ IRSKO

- Uplatňování hodnocení pro učení je hlavní důvod signifikantního posunu země v mezinárodních žebříčkách.
(Darling – Harmond)

AUSTRÁLIE

- Nové osnovy pro 7. – 10. ročník zdůrazňují hodnocení pro učení, protože má celosvětový úspěch ve zlepšení výuky i učení se studentů.
- FH dává studentům příležitost rozvinout jejich znalosti, porozumění a dovednosti.
- Umožňuje studentům se více naučit, nejen mít lepší známky.

SINGAPUR

- Vzdělávací reforma odstartovala (2006) heslem: Teach less, learn more.
- Aby výuka i učení se bylo efektivní, učitelé identifikují a monitorují měnící se potřeby, schopnosti a zájmy žáků tak, aby mohli měnit a uzpůsobovat své výukové metody a zlepšili jejich učení. Společně procesy diagnostikování žákovských potřeb, schopností a zájmů, sledování žákovského pokroku a poskytování dopředné zpětné vazby ke zlepšení učení tvoří hodnocení pro učení (Singapurské ministerstvo školství).

HONG KONG

- Na základě víry, že každý student je jedinečný a má schopnost se učit a že bychom měli rozvíjet jeho různorodou inteligenci a potenciál... měla by být změna ve formě hodnocení a školy by měly klást důraz na hodnocení pro učení jako integrální součást výuky.
- Učitelé by měli používat hodnocení a poskytovat okamžitou zpětnou vazbu, aby zvýšili učení se studenta v každé hodině.
- Důraz na to, proč se neučí dobře a jak jim pomoci se zlepšit místo toho, používat hodnocení jen na zjištění, které znalosti se studenti naučili.

HONG KONG

- Integrace FH do osnov.
- Důraz na sdílení a hodnocení kritérií úspěchu.
- Nejtěžší pro učitele je zavádění sebehodnocení a vrstevnického hodnocení.
- Kladně hodnoceno společné plánování učitelů a společné stanovování hodnotících kritérií i možnost podporovat studenty individuálněji

(Davison)

HONG KONG – KOMENTÁŘE UČITELŮ

- „FH zlepšilo můj vztah se studenty.“
- „Mám více šancí lépe poznat studenty, více možností je motivovat a nasměrovat.“
- „FH zvýšilo množství mé ústní konverzace se studenty.“
- „FH způsobilo velkou změnu v mé roli učitele. Aktivně pomáhám studentům zlepšit jejich učení, pomoci jim porozumět kritériím hodnocení a poskytnout jim zpětnou vazbu, jak mohou být lepší. „

UK

- Hlavní vzdělávací strategie.
- Plošné proškolení všech učitelů.
- Součást školních manuálů pro učitele.
- Vyžadováno inspekcí Ofsted.

5 PRINCIPŮ FORMATIVNÍHO HODNOCENÍ

1. ZNÁT CÍL UČENÍ V HODINĚ A PODLE ČEHO BUDE STUDENT HODNOCEN

- Ukázat studentům práce hodnocené různými známkami.

2. VÉST DISKUSI TAK, ABY MĚL UČITEL V KAŽDÉM OKAMŽIKU PŘEHLED O STAVU UČENÍ ŽÁKŮ

- Nehlášení se, učitel náhodně vyvolává.
- Více otevřených otázek (vytváří se tím znalost).
- Čekat na odpověď 3 sekundy.
- Bílé tabulky.
- Propouštěcí lístky z hodiny.
- Písemky se nepíší až na konci časového období.

3. ZPĚTNÁ VAZBA UČITELE, KTERÁ PODPORUJE PROCES UČENÍ

- V první fázi jen označení chyb, žák se učí při odstraňování.
- Znamka znehodnocuje komentář.
- Znamkovat méně prací, ale lépe.
- Obecná chvála ani kritika nejsou účinné.

4. AKTIVOVAT OSTATNÍ **STUDENTY JAKO ZDROJE UČENÍ**

- Práce ve skupinkách efektivní.
- Lepší učí horší.
- Hodnotí se vzájemné práce.
- Studenti si tvoří a vypracovávají testové otázky, nejlepší jsou pak opravdu použity.

5. SCHOPNOST STUDENTA **POROZUMĚT SVÉMU PROCESU UČENÍ**

Kniha Dylana Wiliama: Zavádění formativního hodnocení – praktické techniky pro základní a střední školy.

- Vydáno ve spolupráci s EDUkační LABoratoří EDULAB.
- Záměr vydávat aspoň jednu knihu každý rok.
- Na výběru knih se podílejí pedagogové PORGu, kde se techniky pilotně zavádějí.

- www.ctenipomaha.cz
- PORG International Primary School

